

LESFICHES

BLIKOPENER

BLIKOPENER

BLIKOPENER

BLIKOPENER

Blikopener: oog op verkenning, open maar met een knipoog.

THE KID, THE SEA AND THE WHALES

Juan Pablo Bedoya, COL, 12; Fictie, Spaans, NL Ondertiteld

Leerdoelen:

dislocatie

mensenrechten

legendes

SDG: 10, 14

De jonge Jerónimo woont samen met zijn moeder op een strand aan de Colombiaanse kust waartoe hij onder dwang is verdreven. Na haar dood hoort hij spreken over een legende waarin mensen na hun dood in walvissen veranderen. Met de hulp van zijn vrienden onderneemt hij een gevaarlijke reis om zijn moeder te vinden!

INHOUDSVRAAG: SYMBOLEN & LEGENDES

▪ Wat is het symbool van de walvis in verschillende culturen?

= Symbool van Leven en dood in verschillende culturen (legende): o.a. in Colombia (deze film) en o.a. ook in de Maori gemeenschap (Nieuw Zeeland). Zie film: *The Whale Rider* (je kan hier een fragment tonen).

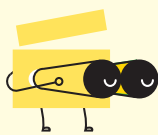
In de film *Whale Rider* staat de walvis voor leven en dood. De walvis vertegenwoordigt het leven omdat dit het zoogdier is waarop Paikea's voorouder de oceaan overstak en Nieuw-Zeeland bereikte, waar uiteindelijk de Maori's zich hebben gevestigd.

- **Wat is een legende?**

Een legende = een verhaal met religieuze achtergrond (verbonden met cultuur en geloof – o.a. over leven en dood, hiernamaals).

Kun je een paar legendes in jouw cultuur opsommen?

Zie Algemene Lesmap: Nederlandse taalontwikkeling - Verhalen en genres - p.22

**KIJK & LUISTER - OPDRACHTEN:
BEELDEN &
VERHALEN**

Een film is een verhaal met beelden - Wat zien we? - Het geluid wordt uitgezet en de leerlingen vertellen wat ze zien op de beelden:

Antwoord:

De leerlingen beschrijven wat ze zien, zonder het geluid:

Het begint met beelden van een paradijselijk strand - lachende kinderen - Jeronimo gaat vissen en gooit vis terug in water gaat met vrienden op zee ... het wordt stormachtig Uiteindelijk zien ze de walvissen Jeronimo is blij want hij heeft zijn moeder gezien (*volgens de legende verandert de moeder is een walvis*).

**DOE-OPDRACHT:
SYMBOLEN IN DE
OPENBARE RUIMTE**

- **Wat is de betekenis en de functie van symbolen op openbare plaatsen?** (vb. stationshal, museum of cinema). **Waarom staan(hangen) ze daar?** Geef enkele voorbeelden. *Antwoord (door de leerlingen - even laten zoeken) = "Ze vertellen o.a. de weg (waar je moet gaan) en hoe je je correct gedraagt"*

Symbolen zijn woorden, gebaren, afbeeldingen of voorwerpen die een bepaalde betekenis hebben die alleen als zodanig wordt herkend door mensen die tot dezelfde cultuur behoren. Zo geeft men in diverse culturen, religies een **symbool voor geluk of ongeluk**. **Heb je deze symbolen al gezien? Waar wanneer? Ken je nog andere voorbeelden van symbolen voor geluk en ongeluk?** Op de volgende pagina vind je enkele voorbeelden in verschillende culturen:

Boeddha - Azie

U vindt Boeddhabeelden met een rustgevende uitstraling, vaak in meditatiezit, in tempels en thuis bij mensen. Ze worden vaak beschouwd als geluksboeddha's. De beelden zijn omgeven met licht, kaarsen, wierook, bloemen en schaaltes met offergaven.

Boze Oog - Middellandse Zeegebied

Nazar Boncugu, zo wordt het blauwe oog ook wel genoemd dat je niet alleen in alle Turkse souvenirshops ziet, maar ook bij veel Turken zelf. Het blauwe oog is de tegenhanger van het oog van Horus, het boze oog, en men gelooft dat het blauwe oog alle slechte energie van het boze oog absorbeert of zelfs terugstuurt naar degene die je dit ongeluk aan wou doen. Het beschermt je dus tegen het kwaad!

Christoffel - Katholiek geloof

Sint Christoffel is de patroonheilige van de reizigers, alle verkeersdeelnemers, timmerlieden, schilders, pelgrims, fruithandelaren, boekbinders, schatgravers, hoedenmakers, tuinmannen en kinderen en patroon tegen besmettelijke ziekten en van de bewoners van de stad Roermond.

Dolfijn - Europa - Griekenland

Veel mensen in het Middenlandse zeegebied geloven in het geluk dat een dolfijn kan brengen. Je komt ze daar dan ook tegen op allerlei artikelen zoals amuletten, schilderijen en beeldjes. Ook oudere volken als de Maori's in Nieuw Zeeland en de Aboriginals geloofden al in de kracht van de Dolfijn. Men dacht dat de dolfijnen levenskracht bezitten en geluk brengen bij de zeereizen van deze volkeren. Tegenwoordig wordt de dolfijn vooral gezien als een intelligent wezen en als vriend van de mens.

Dorje of Vajra

De Vajra vernietigt alle soorten onwetendheid en is zelf onvernietigbaar. De Vajra wordt ook wel Dorje genoemd. In Tantrische rituelen symboliseert hij het mannelijke principe voor methodiek en mededogen, terwijl de bijbehorende bel in de linkerhand van het vrouwelijke principe principe en wijsheid aangeeft. Interactie van de twee leidt naar verlichting.

Dromenvanger - Noord Amerika

Ook hier ligt een legende aan ten grondslag: een spin was rustig zijn web aan het spinnen bij grootmoeder Nokomis. Elke dag bekeek zij hoe de spin haar web spon. Op een dag kwam haar kleinzoon binnen, hij zag de spin en wilde hem met een schoen dood slaan. Niet doen! fluisterde de oude vrouw? Waarom niet oma vroeg de kleine jongen. De vrouw glimlachte maar gaf geen antwoord. Toen de jongen weg ging bedankte de spin de vrouw voor het redden van zijn leven. In ruil voor het redden van mijn leven zal ik je een cadeau geven. Hij maakte een speciaal web voor de vrouw. Als de maan er op schijnt zal hij slechte dromen weghalen en alleen de goede dromen door de gaatjes naar binnen laten. Dat is mijn cadeau voor jou zei de spin.

ICE MARCHANTS

Juan Pablo Bedoya, PT, 14', Animatie, zonder woorden

Leerdoelen:

klimaat

kinderarbeid

familie

SDG: 1,6, 8,11,12,13

Elke dag springen een vader en zijn zoon met een parachute uit hun koude huis, vastgemaakt aan een klif, om naar beneden te gaan. Daar, in het dorp, verkopen ze het ijs dat ze dagelijks produceren. Verbluffende animatie over de barre levensomstandigheden van een vindingrijk gezin!

INHOUDSVRAAG RECHTEN VAN HET KIND & VAN DE PLANEET

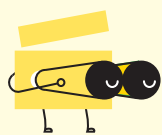
Vergelijk het "Earth Charter " met de "Rechten van het KIND"

(zie lesmap: p. 7)

Wat zijn de gelijkenissen? Wat zijn de verschillen?

De centrale boodschap van het Earth Charter is dat we moeten zorg dragen voor onze planeet en het leven op aarde en voor elkaar.

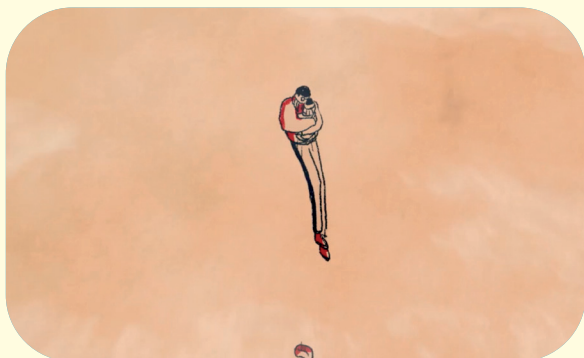
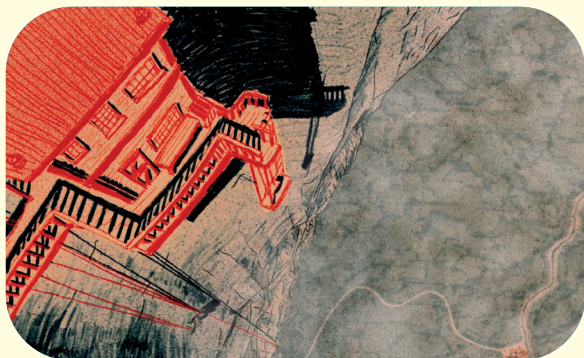
Geef spontaan 3 wensen hoe dat kan gebeuren.

KIJK & LUISTER - KIJKEN DOOR DE BLIK VAN DE REGISSEUR

We tonen een paar foto's (fragmenten uit de film).
Kun je de camerastandpunten herkennen?

- **IN- EN UITZOOMEN:** Zie je hoe iets groot of klein wordt? Wat zie je precies? Één ding/een detail of het overzicht of iets middenin?
- **KIKKER** (van beneden naar boven kijken & **VOGELPERSPECTIEF** (van boven naar beneden kijken))

DOE-OPDRACHT:
MAAK EEN
FLIPBOEKJE

De transformatie kan je tonen d.m.v. tekeningen die je na elkaar legt vb bij een flipboekje. Dat maakt gebruik van een reeks statische beelden waarvan de posities per pagina geleidelijk veranderen. Als je de pagina's snel in volgorde omslaat, wekken deze beelden de indruk van beweging!

Via de QR-code vind je een handig instructiefilmpje voor het maken van een flipboekje.

JASMIN'S TWO HOMES

Inka Achte, FI, 13; Documentaire, Fins & Somali gesproken, Nederlands OT

Leerdoelen:

migratie

cultuur

familie

SDG: 3,4,11,16

De Finse Jasmin keert terug naar het thuisland van haar vader, Somaliland en moet haar vertrouwde omgeving inruilen voor een nieuwe. Het is wennen want de straten zijn niet geplaveid, mensen eten zonder bestek, kamelen zwerven door de straten....Maar daar staart niemand haar aan omdat ze er anders uitziet, zoals dat in Finland wel gebeurt.

**INHOUDSVRAAG:
IDENTITEIT, GELOOF
EN VRIENDSCHAP**

- **Weet je Somaliland liggen?** Aanduiden op de kaart (in Afrika)
- Somaliland is moslimland. **Welke regels en gewoontes zijn daar anders dan in Finland (Europa)?**

KIJK & LUISTER - IMPACT IN JE LEVEN

- **Wat zijn voor Jasmin de verschillen tussen Finland en Somaliland?**
(Tip: luister zowel naar haar woorden als kijk naar de beelden)
- Verrassend einde: **Wat zorgt ervoor dat Jasmin van mening verandert – dat ze aanvaardt dat haar afkomst van Somaliland ook deel uitmaakt van haar bestaan en dat ze een nieuw besluit maakt in het leven?**
- **Wat is jouw besluit voor je leven? Heb je ook een besluit met veel impact op je leven genomen en wat was de aanleiding/reden daarvoor?**

DOE-OPDRACHT: WELGEKOMEN NIEUWKOMER

Doe een interview met een nieuwkomer. Probeer na te gaan waarom ze hier gekomen zijn en of ze zich thuis voelen in hun nieuwe land.

(zie algemene lesmap: Werkvormen filmanalyse in de klas - p.21: interviewtechnieken)

MODOU LIGHTHOUSE

Pape Mbaye DIOP, SE, 14', Fictie, Frans & Wolof gesproken, NL Ondertiteld

Leerdoelen:

economische vluchtelingen

cultuur

familie

ecologie

SDG: 1,2,8

Modou, een 10-jarige jongen uit Senegal, heeft zijn vader nooit gekend. Hij woont alleen met zijn moeder Seynabou. Om haar zoon niet van streek te maken, praat ze niet over de vader die in een kano naar Spanje is vertrokken. Maar Modou vermoedt iets en gaat op zoektocht naar zijn vader!

**INHOUDSVRAAG:
STREVEN NAAR EEN
BETER LEVEN**

De film vertelt over economische vluchtelingen uit Afrika die hun geluk in Europa gaan zoeken, die hier komen werken voor hun gezin en familie beter te kunnen onderhouden.

**Ken je zulke mensen? Zijn er veel economische vluchtelingen in België?
Uit welke landen komen zij allemaal?**

KIJK & LUISTER - BEELDEN & MUZIEK ALS STIJLELEMENT (MOTIEF)

De eerste beelden van een film vertellen al heel veel over waar de film over gaat. **Wat zie je - en roept dat bij je op?**

- Het schijnen van een lamp in het donker
- Modou die iets maakt met plastic flesjes.

In de film wordt er bijna niet gesproken, toch kan je goed volgen want dezelfde visuele elementen (licht) en het maken van een vlot komen steeds terug.

Wat wil de regisseur wil (door het herhalen van deze beelden) hiermee vertellen?

Waarom tekent Modou een lichttoren als beeld van zijn vader?

Antwoord (door leerlingen laten zoeken): Modou mist zijn vader en wil hem gaan zoeken, zoals een lichttoren. En een lichttoren is ook een herkenningspunt voor de vissers / boten als ze verdwaald zijn op zee, om de weg terug te vinden. Modou wil dat zijn vader de weg terug vindt naar huis.

DOE-OPDRACHT: UPCYCLING, DE UITVINDERSBEURS

In groepjes van 3 à 4: Doe aan upcycling met de “Uitvindersbeurs”

Maak van een voorwerp (die je anders wegsmiijt/ beschouwt als “afval”) een ander voorwerp of figuur. Het resultaat toon je aan de groep. We knutselen met afvalmateriaal en maken een tentoonstelling. Iedereen maakt iets en geeft het ook een naam en nadien worden de voorwerpen tentoongesteld. Het publiek raadt wat het is en de makers van het voorwerp geven uitleg wat het is en waarvoor het dient.

THINGS UNHEARD OF

Ramazan Kilic, TU, 2023, 15'

Leerdoelen:

minderheden

media

familie

SDG: 10, 12, 16

Een Koerdisch meisje probeert een glimlach terug te brengen op het gezicht van haar oma na de verdwijning van haar televisie, haar enige venster op de wereld. Mooi en ontroerend kleinood over de discriminatie van de koerden door de Turken.

INHOUDSVRAAG: CULTURELE MINDERHEDEN

- In de film wordt de TV afgepakt van de dorpsgemeenschap, hun kijk op de wereld in hun eigen taal en cultuur. **Hoe zou jij reageren indien ze jouw GSM of tablet zouden afpakken. Wat zou je missen?**
- Koerden zijn een culturele minderheid in Turkije, Irak en Iran. **Wat betekent een politieke of culturele minderheid in een land? Zijn er minderheden in België of in jouw land?**

KIJK & LUISTER - HET METAFOOR VAN DE TELEVISIE

Het meisje merkt dat haar oma ongelukkig is als de TV wordt afgepakt, en ze wil haar oma terug gelukkig zien. Ze denkt dat haar Oma wil TV kijken en dat er een nieuwe TV moet komen, tot ze de oplossing vindt.

De film toont haar weg daar naartoe. Kun je die navertellen?

De TV wordt hier gebruikt als "METAFOOR" voor iets anders. Voor wat?

Tip: Hoe vindt het meisje de oplossing? Wat is het beeld dat je dan ziet?

Antwoord: De TV wordt letterlijk gebruikt als vertelkader. Je ziet haar denken: "Misschien wil Oma gewoon verhalen beleven. Oma kan niet spreken, maar ze kan wel horen en zien en zelf verhalen vertellen."

DOE-OPDRACHT: SPECIAAL VOOR JOU

In groepjes van drie. Bedenk een origineel cadeau/originele gunst voor elkaar. Voor één iemand wordt door de (2) anderen iets bedacht dat speciaal is en bij deze persoon past. Het kan vb. een voucher zijn voor een speciale belevenis, of een speciaal voorwerp. Leg ook uit waarom je dit gekozen hebt en hoe het bij de persoon past.

BLIKOPENER

